

Statsminister Jonas Gahr Støre
Finansminister Trygve Slagsvold Vedum
Utenriksminister Espen Barth Eide

Vår dato: 13.02.2024

NHOs innspill i anledning Norge som gjesteland i G20

Et regelbasert multilateralt handelssystem, reform av multilaterale utviklingsbanker, videreføring av det internasjonale skattesamarbeidet (OECD/Inclusive Framework), fremme av matsikkerhet, intensivering av energiomstillingen og styrking av det internasjonale klimasamarbeidet bør være sentrale prioriteringer for Norge i G20.

G20-deltakelsen er også en viktig mulighet til å styrke bilaterale relasjoner og fremme av norske interesser vis a vis nøkkelaktører i G20, i særdeleshet Brasil som er vertskap, men også andre land.

NHO ønsker å gratulere regjeringen med invitasjonen til å delta som gjesteland i G20 under det brasilianske formannskapet. I en tid med økende geopolitisk uro og press mot internasjonalt samarbeid, er samarbeidet i G20 viktig for Norge og norsk næringsliv. Rollen som brobygger i spørsmål som må løses globalt, som klima, fattigdomsbekjempelse, handel og investeringer og skatt, bør stå sentralt for den norske deltakelsen.

For at det brasilianske formannskapet skal lykkes i sine tre hovedprioriteringer - kamp mot sult, fattigdom og ulikhet, energiomstilling og bærekraftig utvikling, og reform av multilaterale institusjoner – er samarbeid mellom myndigheter og næringsliv avgjørende.

NHO og flere av våre medlemmer har engasjert seg i Business20 (B20), G20s dialogforum med det globale næringslivet. På skatteområdet er BIAC en sentral aktør, der NHO er representert. Som medlem av paraplyorganisasjonen BusinessEurope, tar NHO også del i utformingen av europeisk næringslivs felles posisjoner overfor EU-kommisjonen, internasjonale organisasjoner og fora som G20.

Det følgende er et overordnet innspill om saker som NHO anser som særlig viktige. NHO ønsker å bidra til at Norge oppnår sine mål som gjesteland, og ser frem til videre dialog med regjeringen.

Redusere geopolitiske spenninger

Geopolitiske spenninger, som i dag kommer til uttrykk i krig og stormaktsrivalisering, er en trussel mot alle de overordnede målene for Brasils formannskap så vel som FN's bærekraftsmål og forpliktelsene under Paris-avtalen. Bedriftene rapporterer om økt usikkerhet, uforutsigbarhet og risiko, som vanskeliggjør handel og investeringer, og demper verdiskaping. Norsk G20-deltakelse er en positiv mulighet til å bidra til å redusere spenninger og bygge tillit mellom G20-medlemmer.

Sikre et åpent og regelbasert handelssystem

På G20s ministermøtet i Rajasthan i august i fjor, bekreftet det indiske formannskapet enighet blant handelsministrene om å arbeide for reform av Verdens handelsorganisasjon (WTO) forut for WTOs 13. ministerkonferanse i februar. Det brasilianske formannskapet understreker likeledes at G20 må uttrykke politisk støtte til WTO og fortsette arbeidet med reform av organisasjonen. Det fremheves at WTO er det eneste multilaterale organet som er i stand til å håndtere uenighet og koordinere posisjoner i global handel.

Global uro og tiltagende proteksjonisme gjør forutsigbarhet og regelbasert handel enda viktigere. Norge må arbeide for tydelig oppslutning blant medlemmene i G20 om det multilaterale handelssystemet i WTO, etterlevelse av regelverket, og enighet om en ambisiøs agenda og tidslinje for reform av organisasjonen og etablering av en fungerende to-nivå tvisteløsningsmekanisme.

Reformere multilaterale utviklingsbanker

Det brasilianske formannskapet viser til at multilaterale utviklingsbanker ikke er rustet til å møte vår tids store sosiale og miljømessige utfordringer. Formannskapet ønsker å styrke og utvikle bankene, med økt kapital, tydelig ivaretagelse av behovene til utviklingsland, og bedre utnyttelse av eksisterende nasjonale ressurser. Brasil ønsker også å gjøre bankene mer representative ved å øke representasjon av utviklingsland på toppen av Bretton Woods-institusjonene.

Norge må arbeide for at G20 oppnår enighet om å gjennomføre reformer i utviklingsbankene.

Tilgjengelige virkemidler og finansieringskilder holder ikke tritt verken med globale utfordringer eller giverlandenes ambisjoner. Utviklingsbankene får stadig nye krevende oppgaver, som gjør dem mindre effektive. Det er samtidig for lite koordinering og samarbeid om å løse kriser, som natur- eller klimarelaterte katastrofer.

Mange utviklingsland har høy gjeldsbyrde uten god tilgang til internasjonale kapitalmarkeder og opplever utfordringer med å finansiere ellers samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter. De multilaterale utviklingsbanker virker som en katalysator på privat kapital. Norge bør arbeide for at utviklingsbankene kan ta høyere risiko samtidig som de beholder sin høye kredittvurdering.

Fortsette arbeidet med å forbedre det internasjonale skattesystemet

Brasil ønsker under sitt formannskap en styrket debatt om et mer rettferdig og progressivt internasjonalt skattesystem.

Det er viktig å videreføre internasjonalt arbeid og forhandlinger om multinasjonale skatteregler som kan forhindre uheldige skattetilpasninger og uheldig skattekonkurransen mellom land. Det er en bedre løsning enn at de enkelte land iverksetter unilaterale tiltak.

NHO støtter videreføring av to-pilar-prosjektet i regi av OECD og Inclusive Framework, som omfatter rundt 140 land.

Det er viktig at reglene, som er svært detaljerte og kompliserte, gir forutsigbarhet for næringslivet, og at eventuelle negative effekter belyses tilstrekkelig.

Norge må arbeide for at G20 gir tydelige signaler om nødvendigheten av forenklinger i slutføringen vedrørende pilar 2 (global minimumsskatt) og likeledes fremtidig pilar 1 (inntektsallokering til markedsstaten).

Fremme matsikkerhet

Verdens landbruk er rammet av en rekke kriser som truer matproduksjon, økonomisk vekst og regional stabilitet. Klimaendringene utsletter allerede stadig flere avlinger. Sterkt forsuret og utarmet jord øker usikkerhet i matproduksjonen. Krig og ustabilitet påvirker matsystemer.

Det er viktig at G20 legger til rette for økt mat- og forsyningsikkerhet globalt, og fremmer digitale og teknologiske løsninger for et moderne, bærekraftig landbruk.

Privat sektor spiller en nøkkelrolle i å tilby løsninger på de globale utfordringene som kampen mot sult og fremme av energiomstilling og bærekraftig utvikling. Norske bedrifter bidrar til bærekraftig landbruk globalt, og er ledende bidragsytere til økt bærekraftig verdiskapning i brasiliansk landbruk og industri.

Norge bør aktivt støtte opp under det brasilianske formannskapetets arbeid for å fremme matsikkerhet globalt, herunder etableringen av en global allianse mot sult og fattigdom

Intensivere energiomstillingen og styrke det internasjonale klimasamarbeidet

Verden når ikke sine utslippsforpliktelser med nåværende politikk. Energiomstillingen og dekarboniseringen av økonomien må derfor intensiveres og skje i et raskere tempo. Økt internasjonalt samarbeid og koordinering er en forutsetning for omstillingen, ved å finne felles løsninger, øke investeringene og utvikle ny teknologi.

Brasil er også vertsland for klimapartsmøtet COP30 neste år, der verdens land skal spille inn sine nye klimaforpliktelser. Norge leder forhandlingene om fleksible mekanismer slik at verdens land sammen kan nå målet i Paris-avtalen om balanse mellom våre utslipp og naturens opptak av karbon.

Norges deltakelse i G20 gir derfor mulighet for et nærmere samarbeid med Brasil for energi- og klimaløsninger mot COP30. Et unikt partnerskap som drivkraft for både klimaløsninger, internasjonalt klimasamarbeid og for rettferdig omstilling.

Norge som klimaforhandlingsleder om artikkel 6 og et rikt industriland og Brasil som regnskogs- og utviklingsland, må sammen slutføre de viktige forhandlingene om det aller viktigste redskap for å mobilisere privat klimafinansiering.

Styrke bilateralt samarbeid med Brasil og andre G20-land

Samarbeidet mellom Norge og Brasil bør styrkes særlig på klimaområdet for å utvikle en lavutslipps energisektor, der karbonhåndtering, lagring og bruk, samt karbonutslipp og -opptak i landbruket står sentralt. Dette opptar norsk næringsliv.

Koblingen mellom naturressurser, energi og klima er særlig relevant for de to landene som både har krevende utslippskutt og samtidig tar en pådriverrolle i de globale klimaforhandlingene i avveiningen mellom bærekraftig bruk og vern, rettferdig omstilling og fordeling.

Deltakelsen i G20 gir slik ikke bare en god mulighet for Norge og norsk næringsliv til å samarbeide nærmere med vertslandet Brasil, men kan også legge til rette for et mer grunnleggende samarbeid for klima og klimaløsninger for verden. Et partnerskap mellom Brasil, et folkerikt BRICS og utviklingsland, med Norge som et lite men rikt, vestlig industriland og en stormakt på energi, vil kunne være en positiv driver for både nord-sør samarbeid, for klimadugnaden – og for norsk og brasiliansk næringsliv.

Deltakelsen i G20 vil naturlig medføre en rekke besøk av norske regjeringsmedlemmer til Brasil. Vi oppfordrer til å benytte muligheten til å støtte opp om stedlig norsk næringsliv i Brasil i marginene av G20-møter.

Norsk næringsliv er viktige internasjonale aktører med relevante løsninger for globale samfunnsutfordringer. Det gjelder innenfor energiomstillingen, hvor vi har en særlig sterk posisjon, men også innen helse, fattigdomsbekjempelse og matsikkerhet. Norges deltagelse i G20 er en anledning til å løfte frem disse løsningene.

Vennlig hilsen
Næringslivets Hovedorganisasjon

Ole Erik Almlid
Administrerende direktør